

Nytt usynlig gjerde kan hjelpe reindriften

Oscar Hovde Berntsen har testet oppfinnelsen av det usynlige gjerdet på geit, en test som var ett hundre prosent positiv. Foto: Bjørn A. Hansen

Tror på gjeting via satellitt

GPS-posisjoner programmert i et elektronisk halsbånd kan gjøre gjeting av bufe til en langt enklere oppgave.

JAN ØIVIND JENSEN
redaksjonen@fd.no

Tenk hvor mye enklere det ville bli for bonden om dyrene kunne beite innenfor et usynlig gjerde. Framtida kan være her i morgen, om Oscar Hovde Berntsen (33) lykkes med sin oppfinnelse.

Oppfinnelsen har fått navnet nO Fence, som betyr «ikke noe gjerde». Ingeniøren i automasjon

håper det kan være i produksjon og salg allerede i løpet av 2011.

Prototypen er allerede klar, og testet på farens geit. Med suksess.

Kort fortalt har Berntsen laget en klave, eller halsbånd, som er utstyrt med et elektronisk apparat der GPS-punkter kan plottes inn. Klaven gir fra seg en svak pipetone hvis dyret går utenfor det usynlige gjerdet som er plottet inn i halsbåndet.

Gir støt

Pipetonen i seg selv er gjerne nok til at dyret holder seg innenfor det usynlige gjerdet. Skulle det bevege seg lenger utenfor, følges pipetonen av et svakt elektrisk støt. Dermed assosierer

dyret pipetonen med ubehag, og holder seg innenfor det usynlige gjerdet.

– For godt til å være sant?

– Ja, det var reaksjonen jeg også fikk da jeg gjennomførte en markedsundersøkelse blant bønder, organisasjoner og andre som vil ha stor nytte av en slik usynlig inngjerding, som for eksempel Jernbaneverket, Statens vegvesen eller kraftprodusenter som skal vedlikeholde kraftgater. De syntes ideen hørt vidunderlig ut, men var skeptiske til om det lot seg gjennomføre, sier Berntsen.

I høst fikk Oscar Hovde Berntsen testet prototypen på virkelige geiter.

– Innenfor et oppgjerdet områ-

de hadde jeg ti geiter. Jeg avgrenset området ytterligere med å plote inn GPS-koordinatene, og satte klaven på lederen av flokken, ei tillitsfull geit. Deretter gikk jeg utenfor «det usynlige gjerdet» og lokket med brød.

– Geita kom, men stanset da den hørte pipetonen, og gikk tilbake. En gang til prøvde hun seg, og det samme gjentok seg. Geita snudde. Da resten av flokken kom for å få godbitene, ville hun prøve seg en tredje gang. Geita gikk litt lengre etter pipetonen, merket ubehaget av strømtøtet, og snudde tvert.

– En veldig, veldig positiv test, smiler Berntsen.

Oscar Hovde Berntsens «usynlige gjerde» kan være nyttig for reindriften, men kan neppe løse beitekonfliktene i Alta og Hammerfest.

SVEIN G. JØRSTAD
sgj@fd.no

Det elektroniske halsbåndet kan holde dyr både utenfor og innenfor et definert område. Problemet er at rein på vinter- eller sommerbeite er på såkalt «fribeite». Da er det ingen definert lederrein i flokken, noe som betyr at samtlige dyr i så fall må være utstyrt med halsbåndet for å sikre at enkelt dyr eller hele flokken ikke går inn i forbudt område.

– Vel, det er 200.000 reinsdyr i Norge. Det blir litt av en jobb å sette halsbåndet på alle. For ikke å snakke om hva det hele vil koste både i utstyr og arbeid, sier lederen i Norske Reindriftsamers landsforbund, Nils Henrik Sara, til Finnmark Dagblad.

Han har derfor ingen tro på at elektronikken er det som kan løse konfliktene mellom bønder og reindriften i Alta-området, eller for den saks skyld byreind-problemet i Hammerfest.

Ikke verdiløst

Etter at Finnmark Dagblad i går la nyheten om det «usynlige gjerde» ut på sine nettsider i går fikk Berntsen imidlertid oppringning fra distriktsleder Anders Gaup i reinbeitedistrikt 40.

– En interessant samtale, sier Berntsen til Finnmark Dagblad.

– Gaup mente åpenbart at min oppfinnelse kunne være til stor hjelp under samling og flytting vår og høst. Da er det etablerte lederrein, og med GPS-koordinater programmert i halsbåndet kan sammenblanding med andre distrikter unngås, forteller Berntsen.

Ifølge han mente Gaup også at et annet problem kunne løses. Når flokken skal ha hvile om natten hender det at den forflytter seg, og geitene mister den av syne. Også dette kan man få under kontroll med en slik innretning.

2.000 kroner per dyr

Berntsen er heller ikke like skråsikker som NRL-lederen på at oppfinnelsen hans ikke er mulig å bruke på et større antall dyr. En beregnet pris per halsbånd med et begrenset antall produserte enheter gir en pris på rundt 2.000 kroner per stykk.

– Men hvis antallet kan mangedobles vil jo prisen bli langt lavere, sier en optimistisk Berntsen til Finnmark Dagblad.

Leder Nils Henrik Sara i Norske Reindriftsamers Landsforbund. Foto: Oddgeir Isaksen

Fri bil
PÅ HURTIGRUTEN

Glem glatte veier, fergekøer og slitsomme timer bak rattet – frem til 31. mars kan du ta med bilen gratis på Hurtigruten. Skal du for eksempel ta med bil fra Hammerfest til Harstad betaler du kun fra kr 1.183,* og kommer uthvilt frem. Reisen må bestilles senest 8 dager før avreise. Kan ikke bestilles direkte på aktuelle skip.

For bestilling ring 810 30 000 eller ditt reisbyrå.

 HURTIGRUTEN

* Prisen inkluderer reise, innvendig dobbellugar og bil. Ordinære betingelser gjelder ut over fri bil.